

YU ISSN 0350-2929

GORIŠKI LETNIK
ZBORNİK GORIŠKEGA MUZEJA

7

NOVA GORICA 1980
IZDAL GORIŠKI MUZEJ

GORIŠKI LETNIK

ZBORNIK GORIŠKEGA MUZEJA

7

IZDAVAJELNIK
IZDAVAJELNIK

Goriški letnik sofinancirajo: Raziskovalna skupnost Slovenije (Ljubljana) ter kulturne skupnosti Ajdovščina, Nova Gorica in Sežana.

GORIŠKI LETNIK 7 1980

Tudi sedma številka Goriškega letnika prinaša predvsem zgodovinske prispevke. Táko vsebinsko naravnost določa predvsem objava nekaterih prispevkov s strokovnega posveta »Goriška srečanja 1979«, ki ga je Goriški muzej pripravil v Novi Gorici 9. in 10. novembra 1979 v sodelovanju z ljubljanskim Inštitutom za zgodovino delavskega gibanja ter ga posvetil 60-letnici KPJ, 35-letnici 2. in 3. pokrajinske konference KPS za Primorsko ter 35-letnici izvolitve PNOO. Več o tem posvetu prinaša poročilo v samem Letniku na drugem mestu. Dva prispevka sta nadaljevanji iz šeste številke. Prvi dokončuje z bibliografskim popisom monografijo o skladatelju Vodopivcu, drugi pa nadaljuje s popisom spominskih plošč, ki so na območju petih primorskih občin posvečene posameznikom; popis se bo še nadaljeval. Tokrat je zastopana tudi etnologija in članka s področja arheologije. Novost v tej sedmi številki je prisotnost tujega pisca, čigar prispevek objavljamo v izvirniku obenem s prevodom. Dosedanjim rubrikam smo dodali novo, nekrologe za našimi umrlimi sodelavci. Med poročila in ocene smo vključili nekaj novih naslovov, zlasti zato, da bi bilo poročanje o znanstvenem periodičnem tisku, ki ga ostali slovenski tisk ne spremlja, kar najbolj popolno. Z zadovoljstvom sporočamo, da je sofinanciranje sedme številke prevzela tudi Raziskovalna skupnost Slovenije, ki se ji za pomoč zahvaljujemo. Letnik sofinancirajo tudi Kulturne skupnosti Ajdovščina, Nova Gorica in Sežana.

Branko Marušič

Grad Kromberk (Nova Gorica), 20. maja 1980

JOSIP BROZ — TITO

Razprave — Studies

Branko Marušič	
Uvod	7
<i>Preface</i>	
Drago Svoljšak	
Bronasta figurica iz Tolmina	9
<i>Bronze Figure from Tolmin</i>	
Jernej Zavrtanik	
Nova arheološka najdba v Solkanu	19
<i>New archeological Finding at Solkan</i>	
Zmaga Kumer	
Pevsko in plesno izročilo z Gore nad Vipavsko dolino	23
<i>The Singing and Dancing Traditions from Gora above the Vipava Valley</i>	
Drago Sedmak	
Nuova Idea — prvo socialistično glasilo na Goriškem	47
<i>The Nuova Idea — the First Socialist Periodical in the Gorica Area</i>	
Franc Rozman	
Delavsko gibanje na Goriškem in kmečko vprašanje	55
<i>The Workers' Movement in the Gorica Area and the Peasant' Question</i>	
Petar Strčić	
Iz odnosa Josipa Broza Tita prema Istri između dva svjetska rata	65
<i>About Josip Broz's Opinion Concerning Istra in the Period from World War I to World War II</i>	
France Klopčič	
Nacionalna politika slovenskih komunistov in njen odmev v Komunistični stranki Italije v letih 1923—1930	75
<i>The Stand of Communist Party of Yugoslavia and Communist Party of Italy regarding the National Minority in the Julian March in the Years 1923—1930</i>	
Milica Kacin-Wohinz	
O stališčih KPI in KPJ do nacionalnega vprašanja v Julijski krajini med obema vojnama	91
<i>The Stands of CPI and CPY regarding the National Minority in the Julian March in the Period from World War I to World War II</i>	
Slavica Plahuta	
Narodnoosvobodilne tehnike na Vipavskem 1941—1945	103
<i>The National Liberation Movement Printing Works in the Vipava Area in 1941—1945</i>	
Boris Mlakar	
Propaganda nasprotnikov narodnoosvobodilnega boja na Primorskem	129
<i>The Propaganda of the Opposers of the National Liberation Movement in the Slovene Littoral</i>	
Tomaž Pavšič	
Spomeniki in spominske plošče osebam v občinah Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Sežana in Tolmin. Drugi del: K—R	141
<i>Monuments and Memorial Plaques to Personalities in the Communes of Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Sežana and Tolmin. Part Two: K—R</i>	

Slavica Kovač-Mlakar	
Življenje in delo Vinka Vodopivca. Drugi del: Bibliografija Vodopivčevih del	211
<i>Bibliography of Vinko Vodopivec</i>	
Francesco Posa	
Nuovo Catalogo degli Incunaboli nelle Biblioteche di Gorizia	253
<i>New Catalogue of Incunables in the Libraries of Gorica/Gorizia (Italy)</i>	

Zapiski — Notes

Andrej Ljubomir Lisac	
Dijaki zagrebških šol s področja Primorske v razdobju 1776/77 — 1917/18	267
<i>Students from the Slovene Littoral studying at Zagreb High School in the Period from 1776/77 to 1917/18</i>	
Pavel Medvešček	
Pozabljeni pustni običaji med Sočo in Idrijo	270
<i>Forgotten Carnival Customs in the Area between Soča and Idrija</i>	
Tone Zorn	
Orožniška poročila o dogajanju na jugoslovansko-italijanski demarkacijski črti leta 1921	273
<i>A Police Report about Events on the Yugoslav-Italian Demarcation Line in 1921</i>	
Marko Vuk	
Posvetovanje predstavnikov slovenskih krajevnih zbornikov	277
<i>The Conference of the Representatives of the Slovene Local Miscellanea</i>	
Branko Marušič	
Goriška srečanja 1979	279
<i>Goriška srečanja 1979 (The Gorica Meetings 1979)</i>	

Nekrologi — Necrologies

Ludvik Zorzut (Branko Marušič)	281
Ob smrti treh družbenopolitičnih delavcev (Branko Marušič)	
<i>The Death of three Socio-political Workers</i>	
Jože Štrukelj-Miloš	282
Bogomil Vižintin-Milo	283
Jože Primožič-Miklavž	284
Marija Rutar (Naško Križnar)	285

Ocene in poročila — Reviews and Reports

Archeografo triestino 38/1978 (Branko Marušič)	289
Atti. Centro di ricerche storiche Rovigno 7/1976—77 (Branko Marušič)	289
Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria 25/1977 (Drago Svoljšak)	290
Forum Iulii 4/1980 (Branko Marušič)	292
Historija radničkog pokreta, NOR-a i socijalističke revolucije u Istri, Hrvatskom Primorju i Gorskom kotaru 1/1978; 2/1979 (Slavica Plahuta)	292
Memorie storiche forogliuliesi 58/1979 (Branko Marušič)	295
Pazinski memorial 1—9/1970—1979 (Peter Stres)	296
Sot la nape 31/1979 (Tomaž Pavšič)	301
Studi Goriziani 49/1979 (Marko Vuk)	303
Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu 22/1978 (Vlasta Tul)	304

Tito na Okroglici (6. 9. 1953)

**»... ŠELE V VELIKI OSVOBODILNI
BORBI, KO SO NARODI NAŠE DEŽELE SAMI VZELI
USODO V SVOJE ROKE, KO SO SI Z OROŽJEM, IN TO
S PRIBORJENIM OROŽJEM, IZBOJEVALI MOŽNOST,
DA VZAMEJO SVOJO USODO V LASTNE ROKE, ŠELE
TEDAJ SO NARODI SLOVENSKEGA PRIMORJA IN ISTRE
LAHKO PONOVO OSVOJILI IN TRDNO STOPILI NA
SVOJA SVETA, V ZGODOVINI S KRVJO NAPOJENA
TLA...«**

iz govora tovariša Tita na zborovanju na Okroglici
ob desetletnici osvoboditve Slovenskega primorja
6. septembra 1953

Tito pozdravlja partizanske brigade na Okroglici (6. 9. 1953)

„... ŠELE V VELIKI OSVOBODILNI
BORBI, KO SO NARODI NAŠE DEŽELE SAMI VZELI
USODO V SVOJE ROKE, KO SO SE Z OROŽJEM IN TO

Predsednik Tito v Tolminu (23. 8. 1958)

Tito sredi Goriških Brd (26. 7. 1959)

Tito z etiopskim cesarjem Heile Selasijem v Ajdovščini (21. 8. 1959)

